

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

MVWS en MLZS

Deadline: 2 november
2022

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid-19
Zorg

5.1.2e

Ontworpen door

5.1.2e

06- 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl**Datum**

21 oktober 2022

Kenmerk**Zaaknummer****Bijlage(n)**

- Infographic DUS-I peildatum dinsdag 18 oktober 2022 (separaat bijgevoegd)
- Nota's verantwoordingspakket bonusregeling van februari 2022
- Kamerbrief 1 april 2022

nota

(ter informatie)

Stand van zaken verantwoording COVID-
crisisregelingen

Paraaf directeur

Toelichting deadline

- Uiterlijk 4 november dient VWS het grootste deel van de verleende subsidie voor subsidieontvangers bonusregeling en COZO 2021 vast te stellen.
- Een deel van deze vaststellingen pakt negatief uit voor de subsidieontvanger: dit betreft een lagere of nihilvaststelling met terugvordering van teveel bevoorschotte subsidie als gevolg.
- Voordat deze vaststellingsbeschikking worden verzonden, wensen wij u hierover te informeren.

1 Aanleiding voor deze nota

Het ministerie van VWS staat als subsidieverstrekker voor de opgave om dit kalenderjaar een substantieel deel van de subsidies verstrekt o.g.v. de covidcrisis subsidieregelingen vast te stellen, waarbij vooraf controle moet hebben plaatsgevonden om er voor te zorgen dat de beschikbare middelen terecht worden toegekend. De omvang van de te verantwoorden subsidies betreft €2,4 mld. van de €3 mld. aan o.g.v. de subsidieregeling Bonus zorgprofessionals COVID-19 (hierna: Bonusregeling)¹ en €83 mln. o.g.v. subsidieregeling coronabanen in de zorg (COZO 2021) verleende subsidies. Het financieel belang van beide covidcrisis subsidieregelingen is van dermate omvang dat deze van invloed is op de jaarrekening van VWS. Met deze nota wordt u geïnformeerd over vraagstukken die zich bij dit vaststellingsproces voordoen en de (extra) inspanningen die VWS (FEZ en PDCZ) en de uitvoerder van beide subsidieregelingen – Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (hierna: DUS-i) – verrichten om de vaststelling zo

¹ €351 mln. is reeds in 2021 verantwoord, €264 mln. wordt verantwoord in 2023. Het kalenderjaar van verantwoording is afhankelijk van het moment waarop de zorgaanbieder de subsidie heeft benut voor uitbetaling van de bonus aan de zorgprofessional en de afdracht van de hierover verschuldigde eindheffing aan de Belastingdienst.

rechtmatig mogelijk te laten plaatsvinden. Over de invulling van het verantwoordingsarrangement dat voor de bonusregeling wordt gehanteerd bent u eerder met nota's van februari jl. geconsulteerd (bijlages bijgevoegd). De Tweede Kamer is vervolgens bij brief van 1 april jl. (als bijlage bijgevoegd) in de invulling van dit pakket meegenomen.

Graag vernemen wij of u met deze nota voldoende bent geïnformeerd.

2 Samenvatting en conclusies

- Zorgaanbieders met een subsidie vanaf €25.000 dienen de aan hun verleende subsidie achteraf te verantwoorden. Dit doen zij door een aanvraag tot vaststelling in te dienen bij DUS-i met bijbehorende documentatie. DUS-i voert een controle op de verantwoording uit. Aanvullend hierop wordt in combinatie met de subsidies tot € 25.000 een steekproef uitgevoerd, om tot een uitspraak te komen over de mate van rechtmatigheid van de ingediende verantwoordingen².
- De in crisistijd tot stand gekomen regelingen brengen inherent risico's met zich mee die (mede) in de verantwoordingsfase tot uiting komen. Dit vanwege de korte tijd waarin de regelingen zijn opgesteld, de onbekendheid van een deel van de doelgroep met subsidieregelingen en de 100% bevoorschotting van de verleende subsidies.
- Het aantal te verantwoorden subsidies³ enerzijds, en een relatief groot aantal niet ingediende en incomplete verantwoordingen anderzijds, maakt het tijdig (binnen de juridische termijn / nog dit kalenderjaar) vaststellen van de subsidies tot een uitdaging.
- Uit het oogpunt van zorgvuldigheid is alle mogelijke ruimte in de behandeltermijn benut om de zorgaanbieders de mogelijkheid te bieden voor herstel. De hiermee - ruimer dan wettelijk noodzakelijk geboden (4,5 maand i.p.v. 2 weken)- herstelkans heeft de gebrekkige aanlevering van verantwoordingen niet afdoende weggenomen.
- Vanuit het vertrekpunt om zoveel mogelijk subsidies en daarmee een zo groot mogelijk subsidiebedrag binnen de wettelijke behandeltermijn en nog dit kalenderjaar vast te stellen vindt:
  - de vaststelling van de verleende subsidies plaats op basis van de nu bij DUS-i beschikbare informatie.
Gevolg: Het ontbreken van een verantwoording resulteert in een nihilvaststelling (vaststelling op €0,-) en volledige terugvordering van de 100% bevoorschotte subsidie of in geval van een onvolledige verantwoording in een lagere vaststelling (dan verleend subsidiebedrag) met een gedeeltelijke terugvordering van de 100% bevoorschotting;
  - de steekproef wordt uitgevoerd op basis van de ingediende verantwoordingen⁴ en niet op basis van de door DUS-i gecontroleerde verantwoordingen.
Gevolg: deze werkwijze resulteert naar verwachting in een hogere geconstateerde fout in de steekproef, omdat de steekproefuitkomst niet wordt gecorrigeerd met de uitkomsten van de door DUS-i op de verantwoordingen uitgevoerde controle (beide processen lopen gelijktijdig). Dit verschil is echter uitlegbaar en alleen te voorkomen indien

² De steekproef heeft niet als doel te komen tot een 100% rechtmatige uitvoering van de regeling, daarvoor is een integrale controle van alle subsidies nodig op het niveau als gebruikt bij de steekproef. Een dergelijke controle van alle dossiers maakt geen onderdeel uit van het verantwoordingspakket dat VWS met ADR en NBA voor de bonusregeling is overeengekomen.

³ Bonusregeling betreft 14.000 verleningen, waarvan verantwoording van ruim 7600 subsidies in 2022 aan de orde is. COZO 2021 betreft ruim 500 verleningen die allen in 2022 verantwoord worden.

⁴ De steekproef wordt uitgevoerd binnen de groep zorgaanbieders die verantwoording heeft aangeleverd. De groep zorgaanbieders die een nihilvaststelling ontvangt wegens het niet indienen van de aanvraag tot vaststelling valt hier buiten. Ook de door de NLA (Nederlandse arbeidsinspectie) geconstateerde vermoede fraudezaken COZO 2021 vallen buiten de steekproef.

de processen volgtijdelijk verlopen (met vaststelling van subsidies na de jaarwisseling tot gevolg).

Met de eerstvolgende Covid-brief wordt de Tweede Kamer over dit proces geïnformeerd.

3 Belangrijkste punten van informatie

Verantwoording: wanneer en hoeveel

- PDCZ heeft 4 covid-crisisregelingen⁵ beleidsmatig in beheer, in uitvoering bij DUS-i. Deze nota heeft betrekking op de bonusregeling en COZO 2021 regeling, de regelingen waarvan de grootste massa aan subsidiegeld dit kalenderjaar wordt verantwoord. Verantwoording vindt als volgt plaats:
  - In 2021 heeft verantwoording plaatsgevonden van €351 mln. subsidie verleend o.g.v. de bonusregeling;
  - In 2022 vindt verantwoording plaats van €2,4 mld. subsidie verleend o.g.v. van de bonusregeling en €83 mln. subsidie verleend o.g.v. COZO 2021;
  - In 2023 vindt verantwoording plaats van €264 mln. subsidie verleend o.g.v. de bonusregeling.
- Het kalenderjaar 2022 is daarmee het kalenderjaar waarin verantwoording van de covid-crisissubsidieregelingen zijn grootste beslag heeft. Het in 2022 te verantwoorden subsidiebedrag à €2,5 mld. is van dermate omvang dat deze van invloed is op de jaarrekening van VWS⁶.
- Subsidieontvangers bonusregeling vanaf €25k en COZO 2021 vanaf €125k diende in 2022 de verleende subsidie te verantwoorden door uiterlijk 3 juni 2022 een aanvraag tot vaststelling in te dienen. Subsidieontvangers die subsidie verleend hebben gekregen vanaf €125k o.g.v. COZO 2021 hadden langer de tijd voor het indienen van de aanvraag, hier gold een uiterlijke termijn tot en met 30 september 2022.
- Uiterlijk 4 november 2022 dient VWS de verleende subsidie voor deze groep subsidieontvangers vast te stellen, behoudens daar waar een langere behandeltermijn geldt wegens termijnopschorting bij onvolledige aanvragen. Voor subsidieontvangers die subsidie verleend hebben gekregen vanaf €125k o.g.v. COZO 2021 geldt een uiterlijke termijn van 3 maart 2023.

Bevindingen verantwoording 2022

- Ondanks een ruim geboden kans voor herstel heeft een grote groep zorgaanbieders tot op heden geen (volledige) aanvraag tot vaststelling van de verleende subsidie ingediend. Bij COZO 2021 kan bij het niet indienen van de aanvraag een mogelijk verband zijn met de vermoede fraudezaken. Het aantal niet ingediende aanvragen bij de bonusregeling is gering, maar deze regeling kent vooral een hoog aantal onvolledige aanvragen, waarvan een deel van de ontbrekende gegevens ziet op het ontbreken van de benodigde belastingaangifte over de bonus afgedragen belasting. De specifieke onderverdeling naar aard en oorzaak wordt momenteel nader in kaart gebracht.
- Vooral van middelgrote zorgaanbieders (subsidie verleend tussen de €25k tot €125k) afkomstig uit de branches verpleeghuizen en thuiszorg ontbreken aanvragen tot vaststelling. Onvolledige aanvragen zijn met name ontvangen van grote subsidieontvangers (vanaf €125k). Een onderverdeling naar branche volgt bij inhoudelijke beoordeling van de aanvragen in deze categorie.
- De verdeling met peildatum 21 oktober 2022 van niet ingediende en onvolledige aanvragen is als volgt:

⁵ Bonusregeling, COZO 2021, COZO 2022, IC-opschalingsregeling.

⁶ In 2023 vindt verantwoording plaats van €264 mln. subsidie verleend o.g.v. de bonusregeling, €443 mln. subsidie verleend o.g.v. de IC-opschalingsregeling en max €45 mln. van de nog te publiceren regeling COZO 2022.

	bonusregeling		COZO 2021	
	niet ingediend	onvolledig ingediend	niet ingediend	onvolledig ingediend
Aantal zorgaanbieders	38	710	32	nog onder beoordeling
Volume bedrag	2,1 mln.	883 mln.	4,7 mln.	nog onder beoordeling

Directoraat Generaal
Curatieve Zorg
Programmadirectie Covid-19
Zorg

5.1.2e

Kenmerk

Werkwijze vaststellingen

Om tijdige afronding van de vaststellingsprocedure in 2022 te borgen, maar daarbij zo veel als mogelijk zorgvuldigheid te betrachten, wordt de volgende in een draaiboek vastgelegde werkwijze gehanteerd:

- Alle zorgaanbieders is voor beide subsidieregelingen (behoudens COZO 2021 subsidieontvangers vanaf €125k) in augustus een laatste mogelijkheid tot herstel geboden met daarbij vermelding van de gevolgen bij het (niet afdoende) gehoor geven, zijnde een mogelijk lagere of nihilvaststelling van de subsidie. De termijn voor dit geboden herstel is inmiddels verstreken. De reactie op herstelbrieven dienen uiterlijk eind oktober binnen te zijn.
- Beoordeling door DUS-i van de subsidies, waarvan verantwoording in 2022 aan de orde is, vindt plaats op basis van de bij DUS-i beschikbare informatie.
  - geen aanvraag tot verantwoording ontvangen: er volgt een nihilvaststelling met volledige terugvordering van de 100% bevoorschotte subsidie.
  - een onvolledige aanvraag tot vaststelling ontvangen: de subsidie wordt lager of op nihil vastgesteld met een gedeeltelijke of gehele terugvordering van de 100% bevoorschotting. Lagere vaststelling volgt indien niet volledig kan worden vastgesteld dat de gesubsidieerde activiteit is verricht en/of door toepassing van een korting o.g.v. de beleidsregels handhaving subsidiebepalingen VWS (bij gebreken aan de aanvraag).
- Bij de beoordeling van de verantwoordingen door DUS-i wordt gewerkt in volgorde van financiële waarde van groot naar klein om een zo groot mogelijk subsidiebedrag dit kalenderjaar vastgesteld te krijgen. Daarbij wordt gestreefd naar een vaststelling uiterlijk 4 november met uitloop naar einde van het kalenderjaar.

Steekproef

- Aanvullend op de controle van de verantwoording door DUS-i wordt op een deel van de ingediende verantwoordingen een steekproef uitgevoerd. De steekproef heeft als doel om tot een uitspraak te komen over de rechtmatigheid van de ingediende verantwoordingen.
- De start van de steekproef o.g.v. de bonusregeling heeft voor grote verleende subsidies prioriteit (vanaf € 125k) op het overige deel van de steekproef (tot 125k). Dit deel van de steekproef heeft prioriteit omdat de werkzaamheden hiervoor moeten worden uitgevoerd door de huisaccountant van de zorgaanbieders en neemt daarmee meer tijd in beslag. Pas na ontvangst van het accountantsproduct van de huisaccountant kan DUS-i overgaan tot vaststelling van deze subsidies.
- De uitvoering van de steekproef voor subsidies onder € 125K wordt uitgevoerd door DUS-I en niet door de huisaccountant van de zorgaanbieders. Voor deze aanvragers dient eerst het verantwoordingsExcel van de zorgaanbieder te worden verkregen, zodat DUS-I de steekproef specifiek kan uitvragen. De kwaliteit van de aanlevering bij deze categorie en de doorlooptijd van dit deel van steekproef vormen belangrijke aandachtspunten. Deze worden door DUS-I zoveel als mogelijk ondervangen door intensieve afstemming en samenwerking met deze groep aanvragers.
- Vermoede fraudezaken: de door de NLA (Nederlandse arbeidsinspectie) geconstateerde vermoede fraudezaken COZO 2021 en door de fraudehelpdesk daaraan gerelateerde zaken worden uitgezonderd van deze vaststellingsronde en apart beoordeeld door de fraudecoördinatoren bij DUS-i. Deze groep maakt dus geen onderdeel uit van de steekproeven.

Stand van zaken

- Bonusregeling: op 19 oktober 2022 is een bedrag van €1,06 mld. beoordeeld. Het resterende subsidiebedrag van €1,35 mld. wordt in de komende periode behandeld. Een subsidiebedrag van €264 mln. wordt vastgesteld in 2023.
- COZO 2021: op 19 oktober 2022 is een verleend bedrag van €16,9 mln. beoordeeld. Het resterende subsidiebedrag van €65,8 mln. wordt in de komende periode behandeld. Een subsidiebedrag van ca. €30 mln. wordt naar verwachting vastgesteld in 2023. Dit betreft subsidies verleend vanaf 125k o.g.v. COZO 2021 en de vermoede fraudezaken COZO 2021.

Handelingsperspectief

- De comptabiliteitswet en het subsidierecht bieden geen ruimte om niet tot vaststelling van de subsidie over te gaan. Met het oog op rechtmatige uitvoering dient verleende subsidie te worden vastgesteld.
- Het niet lager vaststellen c.q. nihilvaststelling daar waar geen aanvraag of een onvolledige aanvraag tot vaststelling is ingediend, is niet mogelijk zonder onrechtmatigheid voor VWS tot gevolg. In deze situaties kan immers geen (volledige) toetsing plaatsvinden op de verleende subsidiegelden.
- Het bieden van een (nog) ruimere mogelijkheid van herstel leidt tot overschrijding van de wettelijke behandelingsperiode voor vaststelling, een dientengevolge mogelijke schadepost o.g.v. de Wet dwangsom en beroep én het doorschuiven van mogelijk uit de vaststelling voortkomende onzekerheid/onrechtmatigheid naar de jaarrekening 2023.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Programmadirectie Covid-19
Zorg

5.1.2e

Kenmerk